

ÖZET

Barınma kavramı günümüz koşullarında mekânsal kurgunun geliştirilmesi, doğa ile uyumlu olma, pratik çözümler üretme gibi birçok konuyu içerisinde barındırmaktadır. Çağımızda doğal ve yapay birçok nedenle kaynakların tükenmesi, teknolojinin gelişmesi, insanların yeni arayışlara girmesi, savaşlar, maddi sıkıntılar, salgınlar ve doğal afetler insanları barınma kavramında da yeni arayışlar içerisinde olmaya ve çözüm önerileri bulmaya zorlamaktadır.

Mekan bir var oluştur ve yaşadığımız sürece de hayatımızda olacaktır. Ancak zaman içerisinde ihtiyaçlar ve fizyolojik, psikolojik vb. nedenler ile mekânsal şekillenmeler de değişiklikler göstermiştir. Özellikle doğa ile birlikte olma konusunun insanlara daha ilgi çekici olması, beton yapılardan uzaklaşmak konusu daha basit malzemeler ile daha pratik çözüm önerileri geliştirme çabasını da devamında getirmiştir.

Bu tezde günümüz dünyasının yapı ve betonlaşma konusunda en büyük paya sahip olan **konut** kavramı ele alınmıştır. İnsanların doğaya verdiği zararların en başında gelebilecek unsurlardan olduğu düşünülen yapı stoğunun sürdürülebilir yapılar oluşturulması ve bunun nesilden nesile aktarılması ile bu zararın minimuma indirilmesi hedeflenebilmektedir.

Sürdürülebilirlik çerçevesinde düşünüldüğünde konut üretimi açısından önemli olan bazı unsurlara geri dönüşüm, yeniden kullanım, onarım, doğaya adapte olma ve sürdürülebilir materyal kullanımı örnek gösterilebilir.

Ayrıca insanlık varoldukça ve zaman içerisinde farklı etkenler hayatımıza etki ettikçe, ihtiyaç ve gereksinimlerimizin farklılaştığı görülmektedir. Barınma ve konut bağlamında düşünüldüğünde insanlar herhangi bir doğal afet, pandemi ve benzeri unsurlar sonrasında barınma alanlarında değişiklik ve doğaya geri dönüş düşüncesini benimsemişlerdir. Bu düşünce yapısı, sürdürülebilir yapıların daha yaygınlaşmasına ve sürdürülebilirliğe daha da ihtiyaç duyulmasına yol açmıştır.

Tüm bu olgu ve unsurlar çerçevesinde ele alınan bu tezde birinci bölümde konuya giriş yapıp ikinci bölümde ise tezin çalışma alanı, kapsamı ve yöntemi, çalışma alanının belirlenmesi ile birlikte gerekçeleriyle ortaya koyulmuştur.

Ardından üçüncü bölümde ise geçici konut kavramı ele alınıp sırası ile afet konutları, prefabrike konutlar, karavanlar, konteynerler ve treylerler açıklamalarıyla ele alınmıştır. Ele alınan bu geçici konut birimlerinin ardından afet sonrası bu konutlara nasıl ihtiyaç duyulduğunun kanıtı niteliğinde olarak afet sonrası barınma ve acil yardım aşamasında barınma konularından bahsedilirken rehabilite dönemi de göz önünde bulundurulmuştur.

Sürdürülebilirlik kavramının açıklamasının ve gerekliliğinin ardından sürdürülebilirliğin özelliklerinden söz edilmekte, bu özellikler ve boyutlar tablolar ile karşımıza çıkmaktadır.

Devamında dördüncü bölümde ise konteyner kavramı ve konteynerin kullanım alanları anlatılmaktadır. Tasarımı etkileyecek tüm kriterler ve konteyner yapıların ve ham konteynerlerin özellikleri ortaya koyulmaktadır. Bu kriterler göz önünde bulundurulurken tüm konteyner çeşit ve modelleri açıklamaları ve görselleri ile birlikte anlatılmaktadır.

Konteyner yapıların modellemesinin yapıp detaylı bir şekilde parçalarının anlatımının ardından konteynerlerin avantajları ve dezavantajlarından bahsedilmektedir.

Son bölümde ise geçici barınma kavramı özelinde konteynerlerin kullanımı, kullanıcı tiplerinin belirlenmesi ve ülkemizdeki aile kavramının belirlenmesi ile birlikte anlatılmaktadır. Minimum iç mekan gereksinimleri göz önünde bulundurulduktan sonra belirlenen standartlar özelinde konteyner örnek model geliştirilmektedir.

Tezin beşinci bölümünün sonunda bulunan prototip çeşitleri ile sürdürülebilir konteyner modellerinin tekil kullanımı ile birlikte minimum yaşam alanları oluşturulabileceği plan ve üç boyutlu modeller ile birlikte ortaya koyulmaktadır.

ABSTRAC

The concept of housing includes many issues such as the development of spatial setup, being in harmony with nature, and producing practical solutions in today's conditions. The depletion of natural and artificial resources, the development of technology, people's search for new ones, wars, financial difficulties, epidemics and natural disasters force people to search for new ones in the concept of housing. Space creates an existence and it will be in our lives as long as we live. However, over time, needs, physiological and psychological reasons have affected the shaping of the space. Especially, the fact that the subject of being with nature is more interesting to people and moving away from concrete structures has led to the effort to develop more practical solutions with simpler materials.

In this thesis, the concept of housing, which has the biggest share in the construction and concreting of today's world, is discussed. It is aimed to reduce this damage to a minimum by creating sustainable structures of the building stock, which is thought to be one of the most important elements of the damage caused by humans to nature, and transferring it from generation to generation. When considered as the concept of sustainability, recycling, reuse, repair, adaptation to nature and sustainable material use can be given as examples of some important elements in terms of housing production. In addition, as long as humanity exists and different factors affect our lives over time, it seems that our needs and requirements have differentiated. When considered as shelter and housing, people have adopted the idea of changing shelter areas and returning to nature after any natural disaster, pandemic and similar factors.

This mentality has led to the spread of sustainable structures and the greater need for sustainability. In the first part of this thesis, which is handled within the framework of all these facts and elements, the subject is introduced, and in the second part, the study area, scope and method of the thesis, and the determination of the study area are revealed. Then, in the third part, the concept of temporary housing is discussed and respectively disaster houses, prefabricated houses, caravans, containers and trailers are discussed with explanations. After these temporary housing units discussed, post-disaster sheltering as proof of how these housings are needed after the disaster, and the rehabilitation period were also taken into consideration while the issues of sheltering in the emergency aid phase were mentioned.

After the explanation and necessity of the concept of sustainability, the features of sustainability are mentioned, these features and dimensions appear together with the tables. Then, in the fourth chapter, the concept of container and the usage areas of the container are explained. The characteristics of all criteria that will affect the design, container structures and raw containers are revealed. While considering these criteria, all container types and models are explained with their explanations and visuals. After the modeling of the container structures and the explanation of the parts in detail, the advantages and disadvantages of the containers are mentioned. In the last section, the concept of temporary accommodation is explained together with the use of containers, the determination of user types and the definition of the concept of family in our country.

After considering the minimum indoor requirements, a sample container model is developed according to the determined standards. At the end of the fifth chapter of the thesis, the prototype types and the singular use of sustainable container models are presented with the plan and three-dimensional models in which minimum living spaces can be created.